

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce **P. H.,** zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Kraje Vysočina,** se sídlem Jihlava, Žižkova 57, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2014, č. j. KUJI 20922/2014, sp. zn. OOSČ 99/2014 OOSC/24/JN, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 1. 2016, č. j. 22 A 44/2014 – 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Krajského úřadu kraje Vysočina (dále jen „žalovaný“) ze dne 27. 3. 2014, vypraveného dne 27. 3. 2014, č. j. KUJI 20922/2014, sp. zn. OOSČ 99/2014 OOSC/24/JN (dále též „napadené rozhodnutí“) bylo jako opožděné zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Žďár nad Sázavou (dále též „správní orgán prvého stupně“) ze dne 9. 8. 2013, vydaného dne 9. 8. 2013, č. j. OD/833/RS.

[2] Uvedenými rozhodnutími byl žalobce pravomocně uznán vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odstavec 1 písm. f/ bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) a podle § 16 odstavec 1 písm. c/ zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla“). Správní orgán prvého stupně vzal za prokázané, že žalobce dne 2. 5. 2013 ve 12:12 hodin na pozemní komunikaci I/37 mezi obcemi Stržanov a Vojnův Městec ve směru jízdy od obce Stržanov řídil motorové vozidlo tovární značky Volkswagen Caddy registrační značky X, a silniční radarový rychloměr zaznamenal u uvedeného vozidla rychlost 114 km/h v úseku, kde je povolena maximální rychlost 90 km/h. Následnou kontrolou příslušníky Policie České republiky bylo zjištěno, že při provozu uvedeného vozidla na pozemní komunikaci neměl žalobce jako jeho řidič u sebe tzv. „zelenou kartu“ a na požádání ji při silniční kontrole nepředložil. Za spáchaný přestupek byla žalobci správním orgánem prvého stupně uložena podle § 11 odstavec 1 písm. b/ a § 12 odstavec 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 16 odstavec 2 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla pokuta ve výši 2.000 Kč.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), v níž namítal, že žalovaný nesprávně posoudil otázku včasnosti podání řádného opravného prostředku proti rozhodnutí správního orgánu prvého stupně o uložení pokuty. Žalobce namítal, že jeho zmocněnec ve správním řízení R. K. požádal v souladu s § 19 odstavec 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) o doručování písemností na elektronickou adresu X. Rozhodnutí správního orgánu prvého stupně nebylo vypraveno na uvedenou doručovací adresu, tedy nelze na ně hledět jako na doručené. Správní orgán se nepokusil o doručení písemnosti na uvedenou elektronickou adresu, proto nelze dovozovat účinky doručení fikcí u písemnosti, která byla podle spisového materiálu údajně takto doručena. Pokud je součástí spisového materiálu listina vypadající jako výtisk odchozího e-mailu z MS Outlook, kde je jako odesílatel uveden „Ing. J. M.“ a je na ní uvedeno, že zpráva obsahovala přílohu, pak zmocněnci žalobce žádná e-mailová zpráva od správního orgánu prvého stupně doručena nebyla. I v případě, že by taková zpráva skutečně opustila server správního orgánu prvého stupně, nejednalo by se o doručování v souladu s právními předpisy, neboť zpráva patrně nebyla odeslána z elektronické adresy elektronické podatelny, ale z osobního e-mailu Ing. J. M. Podle názoru žalobce je nutnost vypravovat elektronická podání z elektronické podatelny obecně samozřejmým postupem vyplývajícím z povinnosti vypravovat písemnosti jejich původci. Zmocněnci žalobce žádná e-mailová zpráva od Městského úřadu Žďár nad Sázavou doručena nebyla. Z uvedeného důvodu nelze u rozhodnutí správního orgánu prvého stupně dovozovat doručení fikcí a za okamžik doručení je nutno považovat den, kdy se nový zmocněnec žalobce dostavil nahlédnout do spisu, tedy den 8. 1. 2014. Zmocněnec žalobce následně podal dne 19. 1. 2014 odvolání. Poslední den lhůty pro podání odvolání podle § 83 odst. 1 správního řádu byl tedy čtvrtek dne 23. 1. 2014 a podání odvolání dne 19. 1. 2014 je proto třeba považovat za včasné.

[4] Krajský soud neshledal žalobu důvodnou. K totožné námitce žalobce, týkající se doručování jeho zmocněnci na elektronickou adresu, krajský soud uvedl, že jeho zmocněnec požádal o doručení veškerých písemností na elektronickou adresu X. Tuto adresu bylo proto nutno chápat jako adresu pro doručování v řízení o přestupku. Následkem toho, že převzetí doručované písemnosti nebylo adresátem potvrzeno a zpráva se nevrátila jako nedoručitelná, byla tato písemnost doručena, jakoby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal, tzn. podle § 19 odst. 8 správního řádu prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Následkem marného uplynutí úložní doby u písemnosti doručované na takovou adresu nastaly důsledky fikce doručení (§ 24 odst. 1 správního řádu). V daném případě podmínky doručování splněny byly, správní orgán respektoval stanovená pravidla pro doručování, k procesnímu pochybení nedošlo. Rozhodnutí správního orgánu prvého stupně bylo zmocněnci žalobce doručeno jiným nezpochybnitelným způsobem (prostřednictvím provozovatele poštovních služeb), tj. zástupce žalobce se s jeho obsahem mohl seznámit a následně proti rozhodnutí podat včas odvolání. Byla-li písemnost uložena dne 19. 7. 2013, protože její adresát nebyl zastižen, pak podle § 23 odst. 4 správního řádu byl *„vyzván vložením oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, od kdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout.“* Podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu *„pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu, nezapočítává se do běhu lhůty den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin; v pochybnostech se za počátek lhůty považuje den následující po dni, o němž je jisto, že skutečnost rozhodující pro počátek běhu lhůty již nastala.“* Krajský soud proto dovodil, že v daném případě byla předmětná písemnost uložena dne 16. 8. 2013, běh lhůty započal ode dne 17. 8. 2013, konec lhůty byl dne 26. 8. 2013. Za okamžik doručení proto nelze považovat den, kdy se nový zmocněnec žalobce dostavil nahlédnout do spisu, tedy den 8. 1. 2014, kdy následně dne 18. 1. 2014 došlo správnímu orgánu prvého stupně blanketní odvolání prostřednictvím nového zmocněnce spolu s žádostí, aby mu byly písemnosti doručovány na e-mail X1. Jeho odvolání bylo doručeno správnímu orgánu prvého stupně bez doložené plné moci. Krajský soud aproboval závěr žalovaného správního orgánu, že vzhledem k tomu, že rozhodnutí správního orgánu prvého stupně nabylo právní moci dne 11. 9. 2013, jedná se o odvolání opožděné (§ 86 odst. 2 správního řádu).

[5] K námitce žalobce, že rozhodnutí správního orgánu prvého stupně nebylo odesláno z elektronické adresy elektronické podatelny správního orgánu, ale z osobního e-mailu Ing. J. M., krajský soud argumentaci žalobce nepřisvědčil a uzavřel, že se jedná o úřední adresu konstruovanou ve tvaru, který nezpochybňuje kvalifikovaný způsob doručení, jedná se tedy o elektronickou adresu pracovníka uvedeného správního orgánu, který má zřízenou elektronickou podatelnu.

III. Kasační stížnost a vyjádření účastníka řízení

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se řádně a včas podanou kasační stížností domáhal zrušení rozsudku krajského soudu, přičemž jako důvod kasační stížnosti označil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ s. ř. s.“), protože zastává názor, že napadený rozsudek

krajského soudu je nezákonný pro nesprávné posouzení právní otázky soudem, a zároveň je vydaný rozsudek v rozporu se spisy.

[7] Stěžovatel se neztotožnil s tvrzením krajského soudu, že rozhodnutí správního orgánu prvého stupně bylo řádně vypraveno na elektronickou adresu, o čemž je ve spise doklad. Stěžovatel má za to, že ve správním spise není založen doklad o tom, že by prvostupňové rozhodnutí bylo doručováno na elektronickou adresu, a tedy nelze mít za prokázané, že by tomu tak bylo. Ve spise se nachází toliko výtisk e-mailu, odeslaného z elektronické adresy X2 na adresu X. Ze spisu však není zřejmý obsah e-mailu. Krajský soud k výtce stěžovatele, podle které nebyl e-mail řádně vypraven, neboť ve spise není doklad o tom, že by byl e-mail oficiálně vypraven úřadem, ale byl zaslán toliko ze soukromého e-mailu úřední osoby, konstatoval, že „*...se jedná o úřední adresu konstruovanou ve tvaru nezpochybňující kvalifikovaný způsob doručení, jedná se o elektronickou adresu pracovníka uvedeného správního orgánu, který má zřízenu elektronickou podatelnu.*

[8] Podle názoru stěžovatele je závěr o tom, že jde o elektronickou adresu pracovníka, „který má zřízenu elektronickou podatelnu“, mylný a nemá oporu ve spise. Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací praxi sice konstatoval, že není rozhodné, z jaké elektronické adresy je e-mail vypraven, tj. připustil, že může být vypraven též z jiné elektronické adresy, než ze zveřejněné elektronické adresy elektronické podatelny, avšak k tomu, aby se jednalo o oficiální pokus o doručení, po jehož provedení bude možné akceptovat doručování tak, jakoby adresát o doručování na elektronickou adresu nepožádal, musí být pokus o vypravení písemnosti proveden způsobem předvídaným zákonem. Jinak řečeno, e-mail vypravený z osobní elektronické adresy úředníka nemá vůbec žádné právní účinky a nehledí se na něj jako na řádný pokus o vypravení písemnosti podle § 19 odst. 8 správního řádu na adresu dle § 19 odst. 3 správního řádu, není-li e-mail opatřen uznávaným elektronickým podpisem úřední osoby, která e-mail odesílá. Není-li e-mail opatřen uznávaným elektronickým podpisem úřední osoby, nemůže si jej adresát ztotožnit s e-mailem od úřadu. Stěžovatel s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu namítl, že správní orgán je oprávněn postupovat podle § 19 odst. 8 věty třetí správního řádu jen tehdy, pokud učinil řádný pokus o vypravení písemnosti na e-mail.

[9] Podle názoru stěžovatele je dále třeba posoudit právní otázku, co představuje řádný pokus o vypravení písemnosti na e-mail. K determinaci, zda jde o oficiální e-mail, řádně vypravený úřadem, není podle názoru stěžovatele vůbec rozhodné, z jaké adresy je odeslán; rozhodné je, zda je opatřen (nebo jeho příloha) elektronickým podpisem. Ze spisu však nevyplývá, že by údajně doručované rozhodnutí bylo opatřeno elektronickým podpisem. Za takové situace však nelze na e-mail vypravený z elektronické adresy X2 hledět jako na e-mail vypravený úřadem, ale jako na e-mail vypravený soukromým subjektem, ze soukromé elektronické adresy, nijak nesouvisející s úřadem (resp. správním orgánem, který ve věci vedl řízení). Ve spise se tedy nachází pouze důkaz o tom, že z e-mailu třetí osoby byl odeslán e-mail zástupci stěžovatele, ze spisu však není prokázáno, že by správní orgán – Městský úřad Žďár nad Sázavou, řádně vypravil rozhodnutí na elektronickou doručovací adresu zástupce stěžovatele, neboť nebyl-li e-mail opatřen žádným elektronickým podpisem, nelze na něj pohlížet tak, jak na něj pohlížel krajský soud, totiž jako na vypravený z elektronické podatelny, „zřízené na e-mailu“ úřední osoby.

[10] Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil nesouhlas s kasačními námitkami, v plném rozsahu se odvolal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž jsou uvedeny důvody, které jej vedly k závěru, že odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvého stupně bylo v předmětné věci podáno opožděně. Žalovaný považuje rozsudek krajského soudu za zákonný a správný, ztotožňuje se rovněž s důvody, které soud k jeho vydání vedly. Rozhodnutí tohoto správního orgánu bylo doručováno na elektronickou adresu zvolenou zmocněncem stěžovatele a bylo postupováno v souladu se správním řádem.

IV. Rozhodné skutkové okolnosti

[11] Podle obsahu správního spisu byla správnímu orgánu prvého stupně spolu s podaným odporem proti příkazu ze dne 16. 5. 2013 vydanému Městským úřadem Žďár nad Sázavou č. j. OD/833/13/RS, předložena plná moc ze dne 21. 5. 2013, kterou stěžovatel zplnomocnil k zastupování ve správním řízení R. K. LL. M., bytem P. 1954, P. 5. V podaném odporu požádal tento zástupce stěžovatele o zasílání veškerých písemností v rámci tohoto řízení na e-mailovou adresu X.

[12] Ze spisového materiálu správních orgánů dále vyplývá, že rozhodnutí správního orgánu prvého stupně ze dne 9. 8. 2013, č. j. OD/833/13/RS, bylo zasláno z e-mailové adresy X2 na e-mailovou adresu X dne 9. 8. 2013. Jednalo se o úřední e-mailovou adresu Ing. J. M., vedoucího odboru dopravy. Z úředního záznamu ze dne 13. 8. 2013, č. j. OD/833/13/RS vyplynulo, že převzetí doručované písemnosti nebylo adresátem do dne 13. 8. 2013 potvrzeno, zpráva se nevrátila jako nedoručitelná, proto byla věc posouzena tak, jakoby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal, tj. prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu zástupce uvedenou v podaném odporu s odkazem na § 19 odst. 8 správního řádu. Doručení písemnosti tímto způsobem bylo vykázáno fikcí, neboť adresát, tj. zmocněnec stěžovatele, nebyl na adrese P. 1954, P. 5 zastižen, zásilka byla uložena a připravena k vyzvednutí ode dne 16. 8. 2013. Uložena byla po dobu deseti dnů, vrácena Městskému úřadu Žďár nad Sázavou byla dne 28. 8. 2013.

V. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu ustanovení § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s ustanovením § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu stěžovatelem uplatněných bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost

není důvodná. Jako důvody podané kasační stížnosti označil stěžovatel výslovně ustanovení § 103 odstavec 1 písm. a) a písm. b) s. ř. s.

[15] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení by muselo spočívat v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[16] Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

[17] Pojem „nepřezkoumatelnosti“ není v soudním řádu správním ani v občanském soudním řádu, který by bylo možno použít podpůrně, blíže objasněn. Výklad tohoto pojmu je věcí právní nauky. Za nesrozumitelné lze obecně považovat takové rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný nebo z nějž nelze zjistit, jak správní orgán rozhodl, rozhodnutí, z nějž nelze seznat, co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod.

[18] Za vadu řízení před správním orgánem spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci, jež mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, a tedy za důvod kasační stížnosti podle § 103 odstavec 1 písm. b) s. ř. s., je třeba považovat i situaci, kdy se správní orgán přesvědčivě nevypořádal s tvrzením stěžovatele.

[19] Nejvyšší správní soud vycházel z následující právní úpravy:

Podle § 19 odst. 3 správního řádu, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, doručuje správní orgán na požádání účastníka řízení na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu.

Podle § 19 odst. 8 správního řádu v případě doručování na elektronickou adresu je písemnost doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná, doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.

Podle § 11 odst. 3 zákona č. 440/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (dále též „zákon o elektronickém podpisu"), ve znění pozdějších předpisů, orgán veřejné moci přijímá a odesílá datové zprávy podle odstavce 1 prostřednictvím elektronické podatelny. Elektronickou podatelnou je pracoviště orgánu veřejné moci určené pro příjem a odesílání datových zpráv (§ 2 písm. y/ téhož zákona). Povinnost orgánu veřejné moci zřídit a provozovat elektronickou podatelnu je dále specifikována nařízením vlády č. 495/2004 Sb., kterým se provádí zákon o elektronickém podpisu. Podle § 1 odst. 1 písm. a/ citovaného nařízení, orgány veřejné moci k zajištění postupů uplatňovaných při přijímání a odesílání datových zpráv prostřednictvím elektronické podatelny, mj. provozují jednu nebo více elektronických podatelen. Podle důvodové zprávy k novele zákona o elektronickém podpisu ze dne 11. 11. 2003, přijaté jako zákon č. 440/2004 Sb., (sněmovní tisk č. 507/0, volební období 2002-2006, dostupné v digitálním depozitáři Poslanecké sněmovny, www.psp.cz). Tato novela do zákona nově zavedla ustanovení, podle něhož „*orgán veřejné moci přijímá a odesílá datové zprávy podle odstavce 1 prostřednictvím elektronické podatelny (ust. § 11 odst. 3 zákona o elektronickém podpisu ve znění zákona č. 440/2004 Sb.). Důvodem tohoto ustanovení je, že „datové zprávy přijímané a odesílané orgánem veřejné moci podle (ust. § 11 odst. 1 zákona o elektronickém podpisu) je nutné adekvátním způsobem zpracovávat. Za tímto účelem je k zajištění správného používání elektronických podpisů v těchto orgánech možné použít pouze příslušná pracoviště – elektronické podatelny*".

[20] K problematice doručování ve správním řízení lze pro doplnění uvést závěry ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 - 95, obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2005, č. j. 2 Afs 202/2004 - 43, publikovaný pod č. 1115/2007 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 6 As 186/2014 – 29, všechna zde i dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Z posledně citovaného rozsudku vyplývá závěr, že „*jakkoliv je institut doručování v právním řádu významný, operuje i s některými abstraktními termíny (např. fikce doručení) a má řadu konkrétních právních dopadů, nelze zároveň přehlížet fakt, že svojí podstatou se jedná o komunikační prostředek, kdy doručení slouží k seznámení účastníků konkrétního řízení s určitými úkony, provedenými v daném případě vrchnostenským orgánem. Jestliže tedy na straně jedné je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčení na svých právech, na straně druhé nelze přijmout formalistický přístup těchto účastníků, dosahující svojí intenzitou až procesních obstrukcí.*" Z uvedených úvah vyplývá závěr, že nedostatky v doručování ne vždy zakládají nezákonnost rozhodnutí správního orgánu. Tak tomu bude zejména v případě, že subjekt, jemuž mělo být doručeno zákonem stanoveným způsobem, se i přesto s obsahem doručované písemnosti prokazatelně seznámil a jeho práva v řízení tudíž nebyla dotčena.

[21] Stěžovatelem zmíněnou judikaturu zdejšího soudu, ze které analogicky dovozuje povinnost správního orgánu odesílat zprávy (jen) z elektronické podatelny, nelze na projednávanou věc uplatnit. Důvod, který vedl zdejší soud k výše uvedeným závěrům, je ten, že ačkoli správní orgán vystupuje jako jeden subjekt, může mít fakticky stovky zaměstnanců a není možné klást naroveň doručení zprávy na elektronickou adresu technika zajišťujícího chod budovy správního orgánu a doručení do oficiální elektronické podatelny správního orgánu. Nejvyšší správní soud považuje za podstatné pro tyto účely

rozlišovat – shodně jako učinil i ve stěžovatelem zmíněném rozsudku ze dne 15. 12. 2014, č. j. 6 As 218/2014 – 34, zda je předmětem posouzení zákonnosti doručení konkrétní písemnosti doručení zprávy do sféry adresáta (správního orgánu), nebo odeslání zprávy ze sféry odesilatele. Obecně totiž není v procesních předpisech kladen nárok na místo odeslání podání, nýbrž právě na místo, kde se podání dostává do sféry adresáta. Nutno vzít v úvahu i skutečnost, že doručování na elektronickou adresu (e-mailem) není průkazné a ze strany veřejné moci garantované (oproti systému datových schránek), proto také procesní předpisy účinnost doručení svazují s aktivním jednáním na straně adresáta v podobě potvrzení doručení ve stanovené lhůtě, opatřené nadto uznávaným elektronickým podpisem adresáta (srov. § 19 odst. 8 správního řádu).

[22] Doménová adresa obsahující název, resp. zkratku názvu správního orgánu nepochybně není zárukou, že zpráva skutečně od správního orgánu pochází, je to však pravděpodobné. Proto by ve fázi před ověřením identity odesilatele a autenticity samotné zprávy neměl účastník řízení tuto zprávu odstranit do nevyžádané pošty. Ani sama skutečnost, že zpráva nese adresu podatelny správního orgánu, totiž nezaručuje, že zpráva skutečně od správního orgánu pochází. Identifikaci odesílatele a autenticitu dokumentu zajišťuje zaručený elektronický podpis, nikoli adresa, ze které byla zpráva vypravena. Shodná je judikatura Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 Ans 5/2010 - 5), která říká, že je to právě elektronický podpis, který zaručuje identifikaci odesilatele: „*Zaručený elektronický podpis je tak v současné době jedním z hlavních nástrojů identifikace a autentizace osob v prostředí internetu, přičemž identifikaci lze zjednodušeně vymezit jako zjištění identity subjektu, zatímco autentizaci jako ověření, že subjekt je tím, za koho se prostřednictvím této identity vydává*“. Proto nelze přisvědčit námitce, že odeslání zprávy ze služebního e-mailu pracovníka správního úřadu namísto e-mailu elektronické podatelny, samo o sobě zakládá právní nejistotu v doručování.

[23] Správní řád obsahuje speciální ustanovení pro elektronické doručování rozhodnutí. Podle § 69 odst. 3 správního řádu platí, že „*pokud se na žádost účastníka má rozhodnutí doručit elektronicky, vyhotoví úřední osoba, která za písemné vyhotovení rozhodnutí odpovídá, jeho elektronickou verzi s tím, že na místě otisku úředního razítka vyjádří tuto skutečnost slovy "otisk úředního razítka" a dokument podepíše svým uznávaným elektronickým podpisem.*“

[24] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že na posuzovanou věc přesně dopadá i názor obsažený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2015, č. j. 3 As 5/2015 – 42, který stěžovatel v kasační stížnosti rovněž zmiňuje na podporu své argumentace a podle něhož „*doménová adresa obsahující název, respektive zkratku názvu správního orgánu, není zárukou, že zpráva skutečně od správního orgánu pochází, je to však pravděpodobné. Zárukou není ani sama skutečnost, že zpráva nese adresu podatelny správního orgánu. Identifikaci odesílatele a autenticitu dokumentu zajišťuje jedině zaručený elektronický podpis, nikoli adresa, ze které byla zpráva vypravena. Ve fázi před ověřením identity odesilatele a autenticity samotné zprávy by proto účastník řízení neměl tuto zprávu odstranit do nevyžádané pošty. Nelze jistě popřít, že komunikace prostřednictvím elektronických adres s sebou vždy nese riziko obtěžujících zpráv (SPAM), respektive přehlédnutí úřední zásilky ve změti spamů či zachycení úřední zásilky spamovým filtrem. Toto riziko však na sebe účastník řízení bere dobrovolně tím, že správní orgán požádá o tento způsob doručování.*“

[25] Z uvedeného je zřejmé, že problematika odesílání písemností z elektronických adres jednotlivých zaměstnanců správního orgánu již byla vyřešena a závěry obsažené ve zmíněných rozsudcích Nejvyššího správního soudu dopadají i na nyní posuzovaný případ. Zdejší soud proto neměl důvod, aby se od dřívějších rozhodnutí jakkoli odchýlil, a v detailech na ně tudíž postačí odkázat. Zbývá konstatovat, že odeslání rozhodnutí z elektronické adresy zaměstnance správního orgánu a nikoli z elektronické adresy podatelny nemohlo být v daném posuzovaném případě neúčinné. Krajský soud tedy spornou otázku doručování vyhodnotil správně, dospěl-li k závěru, že v této otázce správní orgány nikterak nepochybily. Vhodné je rovněž podotknout, že v dané věci nebylo sporné, že za odesláním písemností stojí zaměstnanec správního orgánu, do jehož gesce taková činnost standardně patří. V dané věci totiž není sporu o tom, zda bylo rozhodnutí odesláno z elektronické adresy zaměstnance správního orgánu, nýbrž to, zda takový postup mohl mít na doručování rozhodnutí vliv. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že způsob odeslání, neměl na doručení správních rozhodnutí žádný vliv, bylo by nadbytečné, provádět ve věci další dokazování, týkající se vlastního obsahu a náležitostí doručovaného dokumentu. Ostatně námitku chybějícího zaručeného elektronického podpisu na elektronicky doručované písemnosti obsahující rozhodnutí o přestupcích stěžovatel nevznesl ani v průběhu odvolacího řízení, aniv řízení před krajským soudem a Nejvyšší správní soud tak má za to, že jde o námitku kasační stížnosti, která je podle § 104 odstavec 4 s. ř. s. nepřípustná. Krom toho Nejvyšší správní soud uvádí, že tisková sestava založená na č. l. 39 správního spisu uvádí, že předmětný e-mail elektronicky podepsán byl.

[26] Postup, kterým bylo rozhodnutí žalovaného správního orgánu doručeno postupem podle § 19 odst. 8 správního řádu na elektronickou adresu zástupce stěžovatele, byl proto v souladu se zákonem. Zpráva se nevrátila zpět jako nedoručitelná a zástupce stěžovatele nepotvrdil její převzetí nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, proto správní orgán doručil rozhodnutí na adresu zástupce stěžovatele a toto rozhodnutí bylo doručeno náhradním způsobem v souladu s § 24 odst. 1 správního řádu; tuto skutečnost ostatně stěžovatel nijak nerozporoval. Svůj závěr o tom, že žalovaný učinil pokus doručit rozhodnutí na elektronickou doručovací adresu zástupce stěžovatele, krajský soud opřel o obsah spisového materiálu. Jistě by i proti tomuto dokumentu bylo možno namítat, že jde o pouhý snímek, resp. tiskovou sestavu, podstatné však je, že stěžovatel zůstal v řízení před krajským soudem v tomto směru zcela pasivní, v žalobě se omezil na povšechné tvrzení, že ve spise se žádný věrohodný důkaz odeslání rozhodnutí na elektronickou adresu zástupce žalobce nenachází. Za dané situace proto nelze dospět k závěru, že by krajský soud pro svá zjištění neměl oporu ve spisu, respektive v provedeném dokazování. Krom toho, je to především krajský soud, který je povolán přezkoumat napadené správní rozhodnutí a řízení, jež mu předcházelo, v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových ve světle provedeného dokazování, o nichž si sám učiní úsudek; intervence ze strany kasačního soudu je v tomto ohledu zcela výjimečná.

[27] Pokud zmocněnec stěžovatele nastavil svou elektronickou schránku tak, aby v rámci ochrany proti nevyžádané poště jiné písemnosti nepřijímala, vystavil se vlastním jednáním nebezpečí, že mu zpráva nebude moci být preferovaným (tedy jím zvoleným) způsobem doručena. Tím, že si zmocněnec stěžovatele bez dalšího opatření nastavil

spamový filtr tak, aby mu z uvedené elektronické adresy oprávněné úřední osoby nebylo možno žádné písemnosti řádně doručit, vyvolal výhradně o vlastní vůli situaci, kdy nemohl správním orgánům verifikovat převzetí písemnosti, coby nezbytný předpoklad řádného doručení a správním orgánům tak nezbylo, než při doručování nadále vycházet z toho, jako by o doručování na elektronickou adresu nepožádal. Z popsaného počínání zástupce stěžovatele lze přitom usuzovat na účelovost takového jednání. K obdobné situaci se zdejší soud již v minulosti vyslovil například v rozsudku ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 Ads 131/2011 – 44, tak, že *„[ú]čelem institutu adresy pro doručování je docílit urychlení správního řízení, a nikoliv účelově manipulovat s místem doručování písemností ve správním řízení s cílem následně zpochybnit správnost procesního postupu správního orgánu.*“. Jelikož bylo již výše konstatováno, že doručování na elektronickou adresu je alternativou adresy pro doručování *sui generis*, lze citovaný právní názor plně vztáhnout i na nyní projednávanou věc.

VI. Závěr a náklady řízení

[28] V posuzované věci Nejvyšší správní soud uzavřel, že stěžovatelem namítané nesprávné posouzení právní otázky a porušení procesních ustanovení v řízení před správními orgány nelze považovat za důvody pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji zamítl postupem podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.

[29] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovaný sice úspěch měl, ale podle obsahu spisu mu žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. června 2016

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu